

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบการกระจายธุรกิจของบริษัทและผลกระทบที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากข้อมูลทางการเงินที่จำแนกตามส่วนงานธุรกิจ มีรายละเอียดและขั้นตอนต่าง ๆ ในการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่า
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
5. การทดสอบสมมติฐาน

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากร

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจการกระจายธุรกิจ ได้แก่ การกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน (Concentric/ Related Diversification) การกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน (Conglomerate/ Unrelated Diversification) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากปี พ.ศ. 2548-พ.ศ. 2552 จำนวน 569 บริษัท จาก

9 อุตสาหกรรม

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Sampling) โดยมีเงื่อนไขในการคัดเลือกดังนี้

1. ไม่ศึกษากลุ่มธุรกิจการเงินเนื่องจากเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มธุรกิจการเงินมีหน่วยกำกับดูแล โดยเฉพาะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อกำหนดทางกฎหมายสำหรับกิจการที่ประกอบธุรกิจการเงินทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ
2. ศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ยกเว้น
ไม่ศึกษาบริษัทในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ Mai ธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ และบริษัทในหมวด
ฟื้นฟูกิจการ

3. ศึกษาบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยเฉพาะข้อมูล
ทางการเงินจำแนกตามส่วนงานธุรกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2552 ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์
เพื่อความเพียงพอในการศึกษา

ดังนั้นจะมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 153 บริษัท แบ่งตามกลุ่ม
อุตสาหกรรม ดังนี้

ตารางที่ 3-1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับ	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนตัวอย่าง จากการ Specific Sampling
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	13
2	เทคโนโลยี	21
3	ทรัพยากร	10
4	บริการ	33
5	สินค้าอุตสาหกรรม	27
6	สินค้าอุปโภคบริโภค	11
7	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	38
รวม		153

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่นำมาใช้
ในการศึกษาเป็นการรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการ
รวบรวมมาจากเว็บไซต์ www.sec.or.th ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้ งบการเงินรวม หมายเหตุประกอบ
งบการเงิน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยจะใช้ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี
บัญชี ได้แก่ ปี พ.ศ. 2548-2552 โดยเฉพาะเจาะจงข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานธุรกิจ

ตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยมีตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1. ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลัก ผู้วิจัยพิจารณาการแยกส่วนงานจากนิยามของการกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกันหรือเกาะกลุ่มกัน
2. ส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก ผู้วิจัยพิจารณาการแยกส่วนงานจากนิยามของการกระจายธุรกิจแบบ ไม่เกี่ยวพันกันหรือไม่เกาะกลุ่มกัน

ตัวแปรตาม

ผลการดำเนินงาน พิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตรากำไรต่อยอดขาย อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยกำไรที่คาดหวังจากส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักอย่างน้อยต้องเท่ากับหรือมากกว่ากำไรของส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำผลการดำเนินงานของส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมาเทียบกับผลการดำเนินงานส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลัก ใน 3 ด้านดังนี้

1. อัตรากำไรต่อยอดขาย (Net Income/ Sales: NI/ S)
2. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Sales/ Total Assets: S/ TA)
3. ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานธุรกิจในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และทำการสำรวจบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีการจำแนกส่วนงานธุรกิจที่มีสาระสำคัญและครบถ้วน
2. แยกกลุ่มบริษัทที่มีรูปแบบการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักและส่วนงานธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักโดยพิจารณาคำนิยาม ซึ่งเป็นข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานธุรกิจ และเก็บข้อมูลตัวเลขในปีบัญชี พ.ศ. 2548-2552 และข้อมูลของกลุ่มบริษัทที่กล่าวใน ข้อ 1 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของรูปแบบ

การกระจายธุรกิจที่มีต่อการดำเนินงาน และสรุปเป็นประเด็น ๆ เพื่อพิจารณาตามลักษณะรูปแบบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกทางธุรกิจ

3. สรุปข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อ 2 เป็นข้อมูลเชิงบรรยาย
4. สรุปตัวเลขที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการเก็บข้อมูลในข้อ 2
5. ทำการทดสอบการวิเคราะห์ผลกระทบของรูปแบบการกระจายธุรกิจที่มีต่อการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ อัตรากำไรต่อยอดขาย อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ โดยวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายลักษณะการแสดงอัตราส่วนของข้อมูลการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานแบบเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักส่วนงานแบบไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2552
2. ใช้สถิติทดสอบ t-test เพื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยจากข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยผลกระทบที่นำมาทดสอบ คือ อัตรากำไรต่อยอดขาย อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

การทดสอบสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ คือต้องการศึกษาผลกระทบของการกระจายธุรกิจทั้งส่วนงานแบบเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักส่วนงานแบบไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2552 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ t-test ซึ่งมีสมมติฐานงานวิจัย ดังนี้

สมมติฐานงานวิจัยข้อ 1 คือ

H_1 : ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับธุรกิจหลักมีอัตรากำไรต่อยอดขาย (Net Income/Sales: NI/ S) สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจหลัก
นำมาเขียนในรูปของสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

$$H_{0:NI/S} : \mu_{rd} \leq \mu_{ud}$$

$$H_{1:NI/S} : \mu_{rd} > \mu_{ud}$$

โดยที่ NI/S คือ อัตรากำไรต่อยอดขาย (Net Income/Sales)

R_d คือ การกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน (Related Diversification)

u_d คือ การกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน (Unrelated Diversification)

μ_{rd} คือ จำนวนอัตราส่วนกำไรต่อยอดขายของการกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน

μ_{ud} คือ จำนวนอัตราส่วนกำไรต่อยอดขายของการกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน

สมมติฐานงานวิจัยข้อ 2 คือ

H_2 : ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Sales/Total Assets: S/TA) สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจหลัก นำมาเขียนในรูปของสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

$$H_{0:S/TA} : \mu_{rd} \leq \mu_{ud}$$

$$H_{1:S/TA} : \mu_{rd} > \mu_{ud}$$

โดยที่ S/TA คือ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (Sales/ Total Assets)

R_d คือ การกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน (Related Diversification)

u_d คือ การกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน (Unrelated Diversification)

μ_{rd} คือ จำนวนอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ของการกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน

μ_{ud} คือ จำนวนอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ของการกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน

สมมติฐานงานวิจัยข้อ 3 คือ

H_3 : ส่วนงานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักมีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) สูงกว่าส่วนงานธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจหลัก

นำมาเขียนในรูปของสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

$$H_{0:ROA} : \mu_{rd} \leq \mu_{ud}$$

$$H_{1:ROA} : \mu_{rd} > \mu_{ud}$$

โดยที่ ROA คือ ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

Rd คือ การกระจายธุรกิจแบบเกี่ยวพันกัน (Related Diversification)

ud คือ การกระจายธุรกิจแบบไม่เกี่ยวพันกัน (Unrelated

Diversification)

μ_{rd} คือ จำนวนอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของการกระจายธุรกิจ

แบบเกี่ยวพันกัน

μ_{ud} คือ จำนวนอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของการกระจายธุรกิจ

แบบไม่เกี่ยวพันกัน